

TARİH: 25.11.1982 Perşembe

"TKP'nin SESİ": GÜNLÜK YAYININ PROGRAMI

Haberler:

Yazan:

Spikerler:

1. Macaristin HC başbakanı Lazar, Türkiye'ye yaptığı üç günlük gezisini tamamlayarak yurdumuzdan ayrıldı. Ortak bildiri yayınlandı.
2. Cuntanın başı Evren, Türk-İş merkezini ve TİSK'g e gitti
3. Türkiye Barış Komitesi davasında N.Tarhan'ın sorgusu yapıldı
4. Emekli General Cemal Madanoğlu'nun "Cumhuriyet" gazetesinde çıkan anılarının yayını, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının kararıyla durduruldu
5. Sadun Aren beraat etti
6. "Cumhuriyet" yazarı F.Güllapoğlu ile gazetenin yazışletti müdürü Okay Gönensin hakkında dava açıldı
7. Ulusu, "Zamları herkesin anlayışla karşılayacağını umuyoruz" dedi
8. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Turgut, Amerikan F-16 ve F-18
9. savaş uçaklarının Türkiye'de yapımı konusunda TUSAŞ'ın çalışmalarının son aşamaya geldiğini söyledi
10. "Fransız DÖ Luka" roman ödülünü romancı Yaşar Kemal kazandı
11. Emekli general Tefvik Fikret Alpaslan, Danışma Meclisinde yaptığı konuşmada, Türkiye'nin İsrail'le diplomatik ilişkilerinin düzeyini yükseltmesini istedi
12. BM 37.genel kurulu Politik Komisyonun nükleer güce sahip tüm Batılı devletleri, Sovyetler Birliği gibi, önce nükleer silah kullanmamaya çağırdı

Y O R U M:

Yazan:

Öm.

Spiker:

Öm.

Başlığı: Türk-Yunan anlaşmazlığı NATO hakemliği altında çözülemez

Konusu:

YAZI: Zamlarla ilgili bir yazı (Öm.)

Öm.

Y A Z I L A R :

Yazan:

Öm.

Spiker: Den./Tah.

1. Başlığı: SSCB 60 yaşında: Kırgısızdan SC

konusu:

2. Başlığı:

konusu:

3. Başlığı:

konusu:

Yazın

kısa yorum

-- TKP MK, 20 Ekim günlü bildirisinde şöyle diyordu: "Gerçekten bu halk düşmanı Anayasa süngü zoruyla referandumda onaylatılırsa, bugün süren bunalım daha da derinleşecektir. Baskı ve hileyle alınmış oylara dayanan cunta daha da zorbalanacaktır".

Referandumdan sonra ^{si} ~~güç~~ dönem TKP'nin bu saptamasını doğruladı. Akaryakıtta % 15 ile % 20 oranında zam yapıldı. Bir yıl içinde akaryakıtta yapılan bu dördüncü zam, Hürriyet gazetesinin yazdığı gibi tencereye kadar giriyor. Asgari ücretler bile saptanamazken sözde devletleştirme adı altında Vehbi Koçun Asil Çeliği yıkımdan kurtarıyor, yani Vehbi Koça milyonlarca lira hediye ~~ediliyor~~ ^{ediliyor}.

Patronlardan yana bir politika izleyen cunta yeni yeni yasalarla sömürüyü arttırıyor, işçi sınıfının m. Ücadele olanaklarını tırpanlıyor. DİSK, Barış Komitesi, TKP davaları/sürerken, bir yandan da

yenileri açılıyor.İlerici-demokratik güçler üzerinde yeni sadırı kampanyaları açılıyor.Arama-taramaların,tutuklamaların ardı arkası kesilmiyor.Cunta anti-komünizmi,anti-sovyetizmi gitgide daha açık bir devlet politikası haline getiriyor.Cunta,~~Cumhuriyet gazetesinde~~ ~~xxxxxxxxxxx~~ Madanoğulunun anılarının bile yayınlanmasına tahammül edemiyor.Ankara ve İstanbul barolarında başkanlık seçimleri ni ertelemek için baskı ve tehdide başvuruyor.

Öte yandan/Yunanistanla arayı kızıştırmaya yönelik adımlar atılıyor. Dışişleri ve savunma bakanları ~~ard-arda açıklamalarda~~ Amerikan emperyalizminin ve NATO nun serüvenci politikasını destekleyen ard-arda açıklamalarda bulunuyorlar. Çanta, ref randumun ardından Türkiyenin ulusal güvenliğini ve bağımsızlığını çiğneyen adımları iyice sıklaştırdı. ABD'ye yeni üsler verildi. Amerikan çevik kuvvetlerinin ve yeni atom roketlerinin Türkiyeye yerleştirilmesi plan-

ları uygulanmaya koyuldu. Biz daha baştan belirtmiştik, bu anayasa geçerse cuntanın attığı her adımın büyük parababalarının, ABD emperyalislerinin, NATO nun işine yarayacağını. Bu da, cuntanın gerçekten aldığını söylediği kuşkulu oylara değil, NATO ya ,Amerikan emperyalizmine dayandığını gösteriyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

25.11.1982.ÖM.

SSCB 60 yaşında

Bugünkü yayınıımızda Kırgızistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetindeki gelişmeleri ele alacağız d.d.

T --- Kırgızistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, 29 Aralıkta 60. kuruluş yıldönümünün kutlanacağı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinin oluşturulan 15 Birlik cumhuriyetinden biridir. 14 Ekim 1924 'te Kırgız özerk bölgesi kuruldu. Bu özerk bölge sistemi 1 Şubat 1926'ya kadar sürdürüldü. Daha sonra Kırgız özerk cumhuriyeti kuruldu. Ve 5 Aralık 1936'da da Birlik Cumhuriyeti durumuna geldi.

D --- Kırgızistanın 3,5 milyon nüfusu var. Bu, kırgızlardan, ruslar, özbek Ukraynalı ve öteki milliyetlerden oluşuyor. Kırgızistanın başkenti Frunze'dir.

T --- Kırgızistan yüksek tepelerle, çağlayan nehirlerle dolu dağlık bir ülkedir. Yüzölçümü 198 bin 500 km.karedir. Bu, Türkiye'nin yakla-

şık dörtte biridir. Ülke topraklarının yarısından fazlası deniz seviyesinden 1000 ile 3 bin metre yüksektedir. Bundan ötürü Kırgızistan Sovyet Cumhuriyetine, dünyanın üst katı da denir.

D --- Sovyetler Birliğindeki dağların en yüksek tepelerinin üçü 7439 metre yükseklikteki Kırgızistandadır. Bunlardan biri "Utkan" tepesidir. Bunu 7134 metre ile "Lenin" tepesi izliyor.

T --- Kırgızistan 1917 Büyük Oktobr Sosyalist Devriminden önce çarlık Rusyanın en geri kalmış dış bölgelerinden biriydi. Göçebe yaşamı süren bir ülkeydi. Esas geçim aracı olan hayvancılık bile verimsiz ve çok geri kalmıştı. Zengin yeraltı servetlerine ve hammadde kaynaklarına karşın sanayi diye hemen-hemen bir şey yoktu. Sanayi işçilerinin sayısı ise sadece 1500 idi.

D --- Sovyet erki döneminde Kırgızistan birinci sınıf endüstriye ve gelişmiş bir tarıma sahip oldu. Bu dönem içinde endüstri üretimi

347 kat arttı. Bugün Kırgızistan endüstrisi 3 bin ayrı kalem mal üretiyor. Ve bugün Kırgızistanın bir günlük endüstri üretimi, örneğin 1913 yılındaki bir yıllık toplam endüstri üretiminden daha çoktur.

T --Kırgızistan kömür, petrol, renkli madenler bakımından zengin bir ülkedir. Burada üretilen antimon dünya pazarlarında aranan bir madendir. Kırgızistanda makine ^{yapımı} ve yedek parça üretimi kolları son yıllarda çok hızlı bir gelişme göstermiştir. Bugün Kırgızistan Sovyet Cumhuriyeti Sovyetler Birliğinin diğer cumhuriyetlerine olduğu gibi bir çok başka ülkeye de modern tarım makinaları, su pompaları, elektrik donatımı, otomatik cihazlar ihraç etmektedir.

D --- Bundan 40-50 yıl önce Kırgız halkı elektriğin ne olduğunu bilmiyordu. Bugün elektrik ışığı yalnız kentleri değil, dağlık bölgelerdeki köyleri de aydınlatıyor. Ülkede ilk kurulan üç hidrolik

santralına, yakın gelecekte dördüncüsü de eklenecektir. Bu elektrik santralleri Kırgızistanı Sovyet Cumhuriyetleri arasında hidrolik enerji üretimi bakımından üçüncü sıraya yükseltti. Bugün Kırgızistan devrim öncesi Rusyada olduğundan daha fazla elektrik enerjisi üretiyor. Üçbuçuk milyonluk Kırgızistan, insan başına üretilen elektrik enerjisi bakımından 45 milyonluk Türkiye'yi fersah-fersah gerilerde bırakmıştır.

T --- Kırgızistanda tarım da son yıllarda hızlı bir gelişme göstermiştir. Bugün her kolhoz ve sovhozun ortalama 65 traktörü, 33 biçer döğeri vardır. Eskiden göçebe yaşamının ağır yükü altında ezilen çoban ve ırgatların çocukları, torunları bugün tarım uzmanı, doktor, mühendis, öğretmen, bilim adamıdır.

D --- Kırgız halkı birçok Türk kavminden 16. yüzyılın sonlarında bir

milliyet olarak ortaya çıkmıştır. Kazaklarla Kırgızlar yanlış yere aynı milliyetten gibi gösterilirlerdi. Ancak Ekim devriminden sonra Kırgızlar kendi devletlerini kurubildiler. Yazılı dillerini geliştirdiler, cahaletin kökünü kazıdılar.

T --- 1936 da Kırgız Sovyet Sosyalist Cumhuriyetinin kurulmasıyla ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesi yeni bir hız kazandı. Tüm cumhuriyetler bu halka geri kalmışlığı kısa bir süre içinde ortadan kaldırması için kardeş elini uzattılar. ~~Max~~ Uçsuz -buçaksız Sovyet ülkesinin her yanından mühendisler, doktorlar, bilim adamları uzman işçiler Kırgızistanda endüstriyi kalkındırmak, geliştirmek, yerel kadroları eğitmek, yetiştirmek için yardıma koştular. Yalnızca Leningrat kenti 1933-1940 yılları arasında Kırgızistana 654 işçi uzman gönderdi. Bu kardeşçe yardımlar sayesinde Kırgızistan kısa bir süre sonra Sovyetlerin Orta Asyada üretilen kömürünün % 88'ni üret-

meye başladı. Aynı dönemde şeker üretiminde dördüncü sıraya yükseldi.

mişik

D --- Bugün Kırgızistanda her 1000 kişiden 833'ü ya yüksek, yada lise mezunudur. Her 10 bin kişiye 125 üniversite öğrencisi düşmektedir. Bu rakam Fransa ve İngiltere gibi gelişmiş kapitalist ülkelerdekinden daha yüksektir. Bugün Kırgızista'nın 8 yüksek ve 36 özel öğrenim enstitüsünde 150'den fazla uzmanlık dalında kadro yetiştiriliyor.

Sovyetler Birliğinde geniş bir üne sahip olan Kırgızistan Bilimler Akademisinde, 8 bin bilim adamı araştırma yapıyor. Bugün Kırgızistanda yaklaşık 10 bin doktor, 30 bin sağlık emekçisi çalışıyor. Üçbuçuk milyonluk Kırgızistanda 32 dergi ve 107 çeşit gazete basılıyor. Bunların toplam tirajı 1 milyonun üstündedir.

T -- Sovyet erki döneminde Kırgızistanda yaklaşık 28 bin kitap satıldı. Bunların toplam tirajı 200 milyonu buluyor. Bu kitaplardan 122 milyonu kergiz dilinde çıkmıştır.

D --- Kırgızistan halkı ^{nın} ~~ışını~~ dünyaca ünlü yazarı Cengiz Aytmatofu halkımız da iyi tanır. Aytmatofun " ^{duygusal} ~~ilk~~ öğretmen", "Cehile", "Yüzyüze" "Doğduğum ülke" gibi yapıtları ülkemizde çok okunan yapıtlar arasındadır. Bu yapıtlarda yazarı ⁿ dünyayı şiirsel kavraması, duyarlı bir lirik ve insan karakterinin derin psikolojik ~~ç~~ çözümlemesi açıkça kendini gösteriyor.

Cengiz Aytmatofun en son yapıtı, "Bir yüzyıldan uzun süren gün" başlığını taşıyor. Bu yapıt hem Sovyet okurunun, hem de ülke dışındaki okurların dikkatini üzerine çekmiştir. ^y ~~xxx~~ Bu yapıtında Aytmatof, Orta Asya çölünde, gözde ⁿ irak bir demiryolu istasyonunda yaşayan sıradan bir işçinin genel dünya sorunlarıyla nasıl ilgilendiğini usta bir dille ^{anlatıyor.}

T

--- Kırgızistan Bilimler Akademisi başkanı İmanaliev, SSCB'nin 60.kuruluş yıldönümü nedeniyle 22 Eylül günlü "Pravda" gazetesinde çıkan bir yazısında, Akademinin bilimsel çalışmalarını şöyle dile getiriyor:

" Kardeş cumhuriyetler Birliğinin kuruluşunun 60 .yılında, halkın min yaşamından ilginç bir olguyu aktarmakla söze başlamak istiyorum: Çarlık döneminde Kırgızistanda bir insanın eğitimine yılda sadece 25 kopik harcanıyormuş. Büyük Oktobr devrimi, dev sosyal dönüşümlere yol açtı. Dün kolhoz defterine adını bile yazamayanlar bugün karmaşık bilimsel sorunları çözüyorlar.

Sözü uzatmayalım. Kırgızistan bilim adamları son yıllarda uluslararası alanda büyük değer kazanan önemli çalışmalar yaptılar. Bunlardan biri, bugün artık hidroloji ve jeoloji alanında pratiğinde geniş olarak kullanılan Uran²³⁴ ve uran²³⁸ 'in

doğal izotoplara ayrılması bulgusudur. Akademinin bilimsel çalışmalarları ve buluşları özellikle ^{ce}madenler ile petro-kimya endüstrisinin bazı dallarının gelişmesinde büyük bir rol oynuyor.

Kırgızistanda, Bilimler Akademisinin kurulması ve gelişmesi Büyük Oktobr Sosyalist Devrimiyle ~~sıkı-sıkıya bağlıdır~~ SBKP'nin Leninci ulusal politikasıyla sıkı-sıkıya bağlıdır."

D --- Sovyet Kırgızistanı, Sovyet ülkesinin haklarda eşit onbeş kardeş cumhuriyetinden biridir. SSCB'ni kuran cumhuriyetlerden biridir. Ve öteki cumhuriyetler gibi yerel özelliklere ve ulusal sorunun çözümünde kendine özgü bir deneyime sahiptir.

Öteki tüm Sovyet cumhuriyetleri gibi Sovyet Kırgızistanı da çok-ulusludur. Ama tüm ulus ve etnik gruplar yanyana yaşamakta ve komünizmi birlikte kurmaktadır.

T Kırgızistan Komünist Partisi, Leninist milliyetler politikasının ve emekçilerin enternasyonalist eğitiminin uygulanması için hem gelişmiş sosyalizm aşamasının özelliklerini, hem de ulusal ayrımları dikkate alıyor. Böylece SBKP'nin deneyimi yerel özgünlükler ve deneyimlerle zenginleşiyor. SSCB'nde ulusal sorunun çözümü, SBKP'nin milliyetler politikasının derin demokratik niteliğini gözler önüne

koyuyor. Çünkü tarihte halklar gerçekten ilk kez sosyalist düzende demokratik hak ve özgürlüklere kavuşturlar, halkın gerçek erkini kurabildiler.

①

SBKP'nin 26 kongresinde raporunda şöyle deniyor: "Sosyalist toplumsal düzenin kendi yapısı, Partinin Leninist milliyetler politikasını tutarlı biçimde uygulaması, ülkemiz halklarını sımsıkı birleştirmiştir. Onlar aralarındaki dostluğu Sovyet toplumunun gelişmesinin itici gücü, SSCB ulusları ve milliyetleri için tükenmez bir enerji ve yaratıcılık kaynağı haline getirmiştir. Kuşku yok ki, ülkesinin kültürüne, atalarının toprağına, ana diline, gelenek ve göreneklerine koparılmaz bir bağlılık ve sevgi duymayan bir tek insan yoktur. Ne var ki, bir sosyalist toplumda yurtseverlik duygusu ulusal çerçeveyi aşar, yeni bir içeriğe bürünür. Hangi cumhuriyette yaşarsak yaşa-

yalım ,hepimiz sovyet yurtseverleriyiz,aynı sosyalist Anayurdun
çocuklarıyız.Pasifikten Baltığa,Kuzey Buz denizinden Pamir ve Kafkas
yaya dek uzanan bu muazzam topraklar bizim doğum yerimiz,anayurdumuz
dur. SSCB halkının sosyalizm ve komünizm için yürüttüğü savaşım
içinde yeni bir tarihsel topluluk-Sovyet halkı oluşmuştur.Bu,SBKP'nin
tarihsel bir başarısı,Leninist milliyetler politikasının ana ürünüdür.

TKP'nin SESİ

yorum

25.11.1982.ÖM.

TÜRK-YUNAN ANLAŞMAZLIĞI NATO HAKEMLİĞİ ALTINDA ÇÖZÜLEMEZ

Türk-Yunan ilişkileri yeniden gerginleşiyor. Türkiye bölgede manevralar yapıyor. Türk uçaklarının Yunanistan hava sahalarını ihlal ettiği söyleniyor. Bu arada manevralar sırasında, F-4 tipi bir Türk savaş uçağının Yunanistan topraklarına çok yakın bir yere düştüğü iddia ediliyor. Tüm bu gelişmelerden sonra Yunanistan hükümeti, Aralık başında yapılması kararlaştırılan Türk-Yunan dışişleri bakanları görüşmesini iptal ettiğini açıklıyor.

Bölgede gerginliği arttırmaya yönelik bir nitelik taşıyan bu gelişmeler, Yunanistandaki Amerikan üslerinin geleceği konusunda yapılmakta olan görüşmeler ortamında oluyor. Yunanistan halkı topraklarındaki tüm Amerikan saldırı üslerinin sökülüp atılmasını,

NATO'dan çıkılmasını ,bağımsız bir politika izlenmesini istiyor!
 Bu istemini geçenlerde yapılan yerel seçimlerde ~~kasınxalanakxide~~
~~gattirax~~ Amerikan emperyalizminin baskılarına, saldırı üslerine
 NATO ya karşı barış, silahsızlanmayı, yumuşamayı savunan adaylara oy
 vermekle ~~maxistamini~~ kesinlikle dile getirdi. Gene geçen hafta açıl
 de Atinada yapılan yığinsal bir gösteride "Amerika defaol," NATO ya
 hayır" haykırıışları ~~gükirixgıniaktı~~ Pentagon ve NATO elebaşılarının
 yüreklerini hoplattı. İşte Türk-Yunan ilişkilerinde yeniden baş gös.
 teren gerginliği ele alırken ,bu gelişmeleri ~~nikater almak~~ ^{hesaba katmak} gerek.
 Çünkü, bu iki komşu ülke arasındaki anlaşmazlık sorunlarının temelini
 de, Amerikan ve NATO politikası yatmaktadır. Regin yönetimi, cunta
 kanalıyla Yunanistana baskı yapmakta, Yunanistan topraklarındaki
 Amerikan üslerinin varlığını garanti altına almaya çalışmaktadır.
 Beyaz Saray yöneticileri, "İşte ~~Türkiyeden size yönelik baskı~~

eğer Yunanistan topraklarındaki Amerikan üsleri kaldırılırsa, o zaman Yunanistana yönelik tehlikeler daha da artar" mantığından hareket ediyor ve Yunanistandaki saldırı üslerinin statüsünü sağlama bağlamaya yelteniyor. ^{İst} Evren diktatörlüğü de ABD'den biraz daha fazla silah ve para kopartırım anlayışıyla soruna yaklaşmakta ve iki ülke arasındaki ilişkileri gerginleştirici tutumlara girmektedir. Örneğin, cuntacılar Yunanistanı "NATO içindeki asi çocuk" diye nitelermekte, Yunanistanı silahlanmaya, NATO ya, yabancı üslere karşı çıkışlarına kızmaktadırlar. Buradan şu sonucu çıkarmak olanaklıdır: cuntaya ard arda manevralar yaptıran, silah şakırdatmaya yol açan gelişmelerin başında Yunanistandaki anti-amerikan ve anti-NATO eğiliminin genişlemesi, güçlenmesidir. ^{geliyor} Cunta, ~~Yunanistan'da~~ ^{günün içinde} bu tür eylemlerin Türkiye'yi de kapsayacağı telaşına kapılmıştır.

Ama bu ^{güç} lgu Türkiye ile Yunanistan arasında başka bir anlaşmaz-

lık konusu ^{sorunların} olmadığı anlamına gelmez. Elbette iki ülke arasında çözüm-
 lenmesi gereken sorunlar vardır. Ama bu sorunlar ^{ancak} eşitlik temelinde,
 NATO'nun denetimi dışında, barışçı görüşmeler yoluyla çözülebilir. Bu sorunları çözeceğiz diye-
 rek NATO nun hakemliğine başvurmak, sorunları daha da çözümsüz hale
 sokmak, gerginliği körüklemek demektir. Bölgede gövde gösterileri
 yapmakla, silah şakırdatmakla, havalarda savaş uçakları uçurmakla
 hiç bir sorun çözülmez. ~~Böylelikle~~ Sorunlara böylesi şovenist ve
 savaş kışkırtıcısı bir yaklaşım ^{kolaylaştır} ancak ve ancak ABD'nin bölgedeki
 planlarının uygulanmasında ^{yarar} vardır. Dünyada olduğu gibi, bölgemizde de
 gerginlikleri körükleyen, düşmanlıkları kamçılayan Amerikadır, NATO-
 dur. Bunların hakemliği altında Türk-Yunan sorunlarının çözümünde
 hiç bir ilerleme olamaz. Yunanistan komünistleri de bu ilkedен hare-
 ket ederek, Yunanistan hükümetinin bu alandaki anormal tutumunu sert
 bir biçimde eleştiriyor, halkı ^{nun} NATO/hakemliğini isteyen hükümetin

bu davranışı karşısında uyarıyorlar.

D.D. burada önemle üzerinde durulması gereken bir konu daha var.
 Bizdeki ^{kimi} ilerici-demokratik yazarlar, ^{lar} Ocak 24 Ocak politikasına
 ABD'nin baskılarına, cuntanın demokrasiyi boğazlayan anti-demokratik
 tutumuna karşı ~~gırgıy~~ tutarlı bir biçimde karşı çıkıyorlar. Halkın
 çıkarlarını, ulusal bağımsızlığı, ülkenin güvenliğini belli ölçülerde
 dile getiriyorlar. Neki sorun Türk-Yunan ilişkilerine gelince bunlar
~~hemen şovenist, milliyetçi konumlara~~ ^{hak veren bir tutum takınıyorlar} sapıyorlar. Yani bu yazarların
 mantığına göre, cunta 24 Ocak politikasını uygularken, Amerikan
 dayatmalarına boyun eğerken, demokrasiyi ortadan kaldırırken anti-
 demokratik ^{zanlı} bir tutum izliyor, Türk-Yunan ilişkilerinde ise ulusal
^{doğru} bir politika izliyor. Bu, ^{doğru tutarı} ~~çürük~~ bir mantıktır. ^{doğrudur} ~~İç ve dış politikada~~
~~böyle bir ayırım yapılamaz. Bu yazarlar bu tutumlarıyla Amerikaya~~
~~NATO ya hizmet ettikleri gerçeği görmelidirler. Çünkü, cuntanın~~ ^{ile}

Yunanistan ,arasında gerginliğin artmasının ardında,Yunanistanda gelişme gösteren anti-NATO ,anti-amerikan direnişleri yatıyor.Bu gerçekleri görmek,her şeyden önce kendi ülkemizde izlenen, şöven, harpçi politikaya karşı çıkmak gerekir.

Her iki halkın çıkarları da,ortak bir noktada birleşmeyi,NATO cu Amerikancı politikalara karşı çıkmayı gerektiriyor.

Haberler: "TKP'nin Sesi"

TKP

25 Kasım 82

25.11.82

Ekr - Ths
Spk. Ths

Macaristan Halk Cumhuriyeti Başbakanı Györgi Lazar, Türkiye-ye yaptığı üç günlük resmî ziyaretini tamamlayarak yurdumuzdan ayrıldı. ~~Türki~~ Ziyaret sonunda yayınlanan ortak bildiride, iki ülke arasındaki ekonomik ve ticarî ilişkilerin, dengeli ve ortak çıkarlar çerçevesinde genişletilmesi ve geliştirilmesi konusunda görüş birliğine varıldı. Ortak bildiride ayrıca, uluslararası gerilimin artması ve silâhlı yarışmanın hızlanmasından büyük kaygı duyulduğu belirtildi. Uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması için, barış içinde yanyana yaşama ilkeleri çerçevesinde bütün ülkelerin çaba harcaması istendi.

-Cuntanın baş 1 Evren, Türk-iş merkezini ve TİSK'na ~~xi~~ gitti

Cuntanın baş 1 Evren, çalışma yaşamıyla ilgili yasaların ~~hakkında~~ çıkarılmasının arifesinde, Türk-iş'e giderek, Türk-iş İcra, Yönetim DİSK'i kastederek, ve Onur kurulları önünde bir konuşma yaptı. Evren, konuşmasında, /geçmişte bazı iş ~~çm~~ kuruluşlarının milleti bölmeye çalıştıklarını iddia etti ve Türk-iş 'in böyle birşey yapmadığını söyledi. Evren, ~~söylendi~~ ~~xxx~~ sınıflar arasındaki ayrılıkları gidermek zorunda ~~xxxx~~ olduklarını da ~~söyledi~~ ~~xxx~~ . Türk-iş genel başkanı Şevket Yılmaz ise, Türk-iş in, devletin bütünlüğünü ve milletin bölünmezliğini koruduğunu ~~söyledi~~, *iddia etti*, *Şevket Yılmaz da gibi o da sınıf barışından yana olduklarını ilan etti.* ~~xxx Evren / xxxxxxx fikirler xxxxxxxx~~ *Daha sonra Ş. Yılmaz* Türk-iş adına, YHK'nun aradan çekilmesini, toplu sözleşme ~~sistemine~~ *lerde* serbest pazarlık sisteminin sağlanmasını istedi.

Türkiye İşveren Sendikaları Konf.'na

Evren, Türk-iş yönetiminden sonra, ~~TİSK'na~~ *TİSK'na* da giderek büyük tekelcilerle görüştü. TİSK Başkanı Halit Narin, de, ~~referandum~~ referandum sonuçları, halkımızın sınıf barışına olan özlemini gösteriyor, dedi. Evren'den devletin sanayicileri daha çok desteklemesini istedi.

Türkiye Barış Komitesi dâvasının dünkü duruşmasında, Cumhuriyet Halk Partisi ^{eski} milletvekili Nedin Tarhan'ın sorgusu sonunda, mahkeme bir ara kararı alarak sıkıyönetim yasasına göre, milletvekillerinin ancak parti merkezlerinin bulunduğu yerde yargılanması gerektiğini belirtti. Bu konuda yetkisizlik kararı veren İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi, ~~zaten~~ Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili ve KÖY-KOOP Genel Başkanı Nedin Tarhan'ın dâva dosyasının Ankara'ya gönderilmesini kararlaştırdı. Duruşma, 14 Aralık ~~günü~~ gününe ertelendi.

Eski Millî Birlik Komitesi üyesi, emekli general Cemal Madanoğlu'nun Cumhuriyet gazetesinde çıkan anılarının yayını, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın kararıyla durduruldu. Yayın durdurma nedeni, Madanoğlu'na ve Cumhuriyet gazetesine bildirilmedi. Yayın durdurulduğu sırada, emekli general Madanoğlu, anılarında, Kore Savaşı'nda olup bitenleri ve Amerikan ordusunun Kore'de neler yaptığını anlatıyordu.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ANAŞTIRMA VAKFI

Gazi Üniversitesi'nde okuttuğu "Makroekonomi" adlı ders kitabında sosyalist ülkelerin ekonomilerini övdüğü gerekçesiyle hakkında dâva açılan Profesör Sadun Aren, dünkü duruşmasında beraat etti. Bilirkişiler, Profesör Aren'in ders notlarının bilimsel bir nitelik taşıdığını belirttiler. Profesör Sadun Aren, 9 Ağustos gününden beri tutuklu bulunuyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

6 Eylül günlü Cumhuriyet gazetesinde Fatih Güllapoğlu inza-

ısıyla çıkan haberde özetle şöyle deniyordu:

"Türkiye'nin tahıl anbarı Konya'da, çiftçiler ürünlerinin yarısını satamadı, sattığının bedelini de alamadı. Toprak Mahsulleri Ofisi'nin Konyalı çiftçilere birbuçuk milyar lira borcu olduğu bildiriliyor. Bu yıl uygulanan taban fiyatı politikasından tek memnun olan, borsa tüccarı... Devlet Başkanı ve hükümetin uyarısıyla üretimin arttırıldığını belirten Konya Ziraat Odası Başkanı Hamdi Küçükbezirci, "buğdayı 21 liraya satan çiftçi, tohumluğunu 40 liraya alabilecek. Bu, çiftçiye kandırmak değil, yerin dibine batırmaktır" dedi.

İstanbul Sıkıyönetim Savcılığı, bu haberden dolayı, Cumhuri-

yet gazetesi yazarı Fatip Güllapoğlu ile yazı işleri müdürü Okay Gönensin'in 3 ay ile iki yıl arasında ~~razza~~ hapisle cezalandırılmasını istedi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Benzin, ^{tüpgaz} ve akaryakıtta yapılan son zamlar konusunda cuntanın Başbakanı Bülent Ulusu, "bu zamları herkesin anlayışla karşılayacağını umuyoruz" dedi. Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu ise, "Bu da zam mı? Avrupalılar ~~zamlar~~, hem her gün zam ödüyor, hem de daha çok vergi veriyor" diyerek yapılan zamları savunmaya çalıştı.

^{Son zamlarla,}
~~Yapılan son zamlar,~~ 1978 yılında 11 lira olan süper benzinin fiyatı, şimdi tam on kat artarak 110 liraya ^{çıkması} bulunuyor. 1978 yılında, litresi 9 lira olan normal benzin, şimdi 102 liraya yükseldi.

Öte yandan, akaryakıt fiyatlarına yapılan zamlardan sonra, benzin istasyonlarında pompaları ayarlama sorunu ortaya çıktı.

Benzin istasyonlarındaki pompaların üç haneli, ~~olması~~ ^{olduğu} yeni fiyat-

ların 100 liranın üzerinde olması ve kuruşların da hesap edilmesi sonucu, yeni fiyatların pompalar üzerindeki göstergelere sığmadığı ~~görülüyordu~~ görüldü. Bunun üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı , bütün pompaların verilen benzinin toplam fiyatının yarısına göre ayarlanmasını ve iki misli para alınmasını kararlaştırdı.

Benzin, akaryakıt ve tüpgaza gelen bu zammın hemen ardından, İstanbul Belediyesi, suya, yüzde 25 ile yüzde 61 arasında değişen zamları yaptı. İstanbul Belediyesi, ayrıca, şehir otobüsleri bilet fiyatlarının 20 liradan 25 liraya çıkarılması için Valiliğe başvurdu.

İstanbul Fırın İşverenleri Başkanı İsmail Hakkı Keçeli ise, "şimdi 410 gram ekmeği 20 liradan satıyoruz. Belediyeden 20 liraya

~~385 gram ekme  satma, yani ekmeğin gramajını 25 gram gramajına~~

385 gram ekme  satma, yani ekmeğin gramajını düşürme i teninde bulundu  dedi.

İktisatçılar, benzin ve akaryakıtta yapılan son zamların ekonominin bütün alanlarına zincirleme yansıtacağını belirtiyorlar.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Turgut, ~~Danışma Meclisi'ndeki~~
~~bütçe görüşmelerinde~~ Amerikan F-16 ve F-18 savaş uçaklarının
 Türkiye'de yapımı konusunda TUSAŞ'ın çalışmalarının son aşamaya
 geldiğini söyledi. Dün Danışma Meclisi'nde Sanayi ve Teknoloji Ba-
 kanlığı ~~ve bütçe görüşmeleri~~ bütçesinin görüşülmesi sırasında bir
 konuşma yapan Bakan Mehmet Turgut, Amerikan uçak firmalarıyla
 1983 yılının ilk altı ayı içinde bir anlaşma ~~yapılacağını~~ imzala-
 nacağını belirtti. Amerikan Nortrop ~~firması~~ tekelinin ürettiği
 savaş
 F-16 uçaklarının ~~her bir~~ bir tanesinin 12 milyon dolar, **Gençlil**
 Dayanışma firmasının ürettiği F-18 uçaklarının bir tanesinin ise
 11 milyon dolar olduğu ~~belirtti~~ bildiriliyor.

Fransız Dö Luka roman ödülünü kazanması dolayısıyla romancı Yaşar Kemal onuruna ~~verilen~~ verilen ve Fransız Devlet Başkanı Mitteran'ın da katıldığı yemeğe, ~~Fr~~ Türkiye'nin Paris Büyükelçisi Adnan Bulak'ın çağrılı olduğu halde gelmeyişi, diplomatik çevrelerde "büyük skandal" olarak nitelendi. Dışişleri Bakanı İltiz Türkmen, bu konuda yaptığı açıklamada, "o yemeğe elçilik müsteşarı katılmıştır. Bakanlığın talimatı üzerine Büyükelçi Bulak ~~katı~~ yemeğe katılmadı" dedi.

Emekli general Tefvik Fikret Alpaslan, Danışma Meclisi'nde yaptığı konuşmada, Türkiye'nin İsrail'le diplomatik ilişkilerinin düzeyini yükseltmesini istedi. Aynı zamanda Anayasa Komisyonu üyesi de olan emekli general Tefvik Fikret Alpaslan, Türkiye'nin İsrail ile ilişkilerinin işgüder düzeyinde tutulmasına karşı çıkarak, "bu bize fayda sağlamaz, İsrail lobisini karşımıza almış oluruz" dedi.

Amerikan silahlarıyla
Onbinlerce masum Filistinliyi acımasızca ~~öldürüyor~~ öldüren
terörist İsrail hükümetiyle ilişkilerin daha da geliştirilmesini
savunan emekli general Alpaslan'ın bu sözleri, kamuoyunda öfke
ve tepkiyle karşılanıyor.

BM 37.Genel Kurulu Politik Komisyonu, ~~tüm Batılı~~ nükleer güce sahip tüm Batılı devletleri, Sovyetler Birliği gibi, önce nükleer silah kullanmamaya çağırdı. ADC ile Kübanın ortaklaşa hazırladığı taslağa BM üyesi 87 ülke evet oyu verirken, başta Birleşik Amerika ve Federal Almanya ~~ülkeleri~~ ve kimi öteki NATO üyesi devletler olmak üzere, 19 ülke temsilcisi karşı çıktı. Politik komisyonda silahsızlanma konularındaki özlü tartışmaların temelini, Sovyetler Birliğinin BM 2.özel silahsızlanma oturumunda açıkladığı ve 37.Genel kurulda yeniden vurguladığı, nükleer silah kullanan ilk devlet olmama yükümlülüğü oluşturmuştu. Birçok devlet temsilcisi, bu arada Meksika, Pakistan, Hindistan, İsveç, Mısır, Cezayir, Arjantin ve Mozambik temsilcileri, bu adımı, dünya barışının korunması yönünde önemli bir girişim olarak nitelediler. ---Çin Halk Cumhuriyeti temsilcisi Liang-Yufan, Çin hükümetinin, önce nükleer silah kullanmama yükümlülüğünü üzerine aldığını açıkladı ve

Batılı devletleri de bu yönde açıklamalar yapmaya çağırdı. Çin temsilcisi ayrıca, nükleer güce sahip ^{tüm}devletlerin, nükleer silaha sahip bulunmayan ve nükleer silahsız bölgelere karşı ~~kullanmama~~ nükleer silah kullanmama yönünde üzerlerine yükümlülük almaları gerektiğini söyledi. Çin temsilcisi Liang-Yufan ayrıca, nükleer güce sahip devletlerin, söz konusu nükleer silaha sahip bulunmayan ülkelere ve atomsuz bölgelere karşı nükleer silah kullanma tehdidinde bulunmamaları, hangi gerekçeyle olursa olsun, hiç bir durumda birbirlerine karşı nükleer silah kullanmama yükümlülüklerini yükümlenmeleri zorunluğunu vurguladı. Çin temsilcisi şöyle dedi: "ABD, Sovyetler Birliğinin aldığı yükümlülük gibi bir yükümlülüğü üzerine almaktan hala kaçıyor. Üstelik, nükleer caydırma doktrininde ayak diriyor."

Sovyetler Birliği Yüksek Sovyeti çalışmalarını tamamladı. Toplantıda, 1983 yılı ekonomik-sosyal gelişme planıyla bütçe ^{tasarısı} onaylandı. Yüksek Sovyetin toplantısında ayrıca, Sovyetler Birliğinin sınırlarıyla ilgili özel bir yasa kabul edildi. ~~Toplantıda~~ Yüksek Sovyet Prezidyumu, dört gün önce toplanan SBKP MK Plenumunda Politik Büroya üye alınan Azerbaycan K.P.L. Sekreteri Haydar Aliyev, Sovyetler Birliği Başbakan l.yardımcılığına atadı.

---Öte yandan, SBKP MK, Yüksek Sovyeti ve Bakanlar Kurulu, ortak bir açılamaıyla, Yüksek Sovyet Prezidyumu Sekreteri ve MK aday üyesi, ^{mihail} Georgadzenin, 71 yaşında, yaşama gözlerini kapadığını bildirdi. SBKP MK Genel Sekreteri Andropov, Georgadzenin yaşam ve çalışmalarına yüksek bir değer biçti.

Birleşik Amerika devlet başkanı ^Reginin, Em-İks tipinden 100 adet kıtalararası balistik nükleer roketin Wyoming eyaletine yerleştirilmesi kararını açıklaması üzerine, bu tehlikeli girişime ^{yükselen} karşı yoğun tepkiler giderek genişliyor. Sovyet TASS Ajansı, konuyla ilgili ikinci yorumunda, Beyaz Sarayın aldığı bu kararın, Sovyetler Birliğinin sözümona üstünlüğü yalanına dayandırılmasının kınadı, ABD'nin nükleer silahlanmayı tırmandırmak için çirkin bir ikiyüzlülüğe başvurduğunu belirtti. Amerikanın hala, nükleer silahlar üzerinde tekel sahibi olduğu yanlışlığı içinde bulunduğunu vurgulayan TASS Ajansı, sosyalist ülkelerin, uluslararası güçler dengesinde bozulmasına izin vermeyeceklerini bildirdi. ---Nü-York Tayms gazetesi, silahlanma tempolarının hızlandırılmasına karşı ülkede yükselen tepkiye karşı, ^Reginin yeni nükleer sistemler geliştirme doktrininde ayak diremesini kınadı ve şunları yazdı:

"Bir rastlantı mı,yoksa ~~kır~~ kasıtle mı yapıldığı pek önemli değil ama Başkan Regin Em-İks balistik roketlerinin yerleştirilmesiyle ilgili başvururunu olarak 26 milyar dolarlık programı onaylaması için Kongreye ~~başvurmasını~~ Andropovun önemli bir konuşmasından birkaç saat sonra yaptı.Andropov bu konuşmasında yumuşama sürecinin/geçmişe karışmadığını,geleceğin ona ait olduğunu söylemişti."

--Federal Almanyada çıkan Frankfurter Rundschau"gazetesi,Reginin Em-İks roketlerini yerleştirme kararı almakla,nükleer silahlanmayı tırmandırıcı bir adım attığını yazdı.Gazete,özellikle kıtalararası balistik roketler alanında silahlanma yarışının tırmanması karşısında,bu durumda şaşmamak gereksikliğini ~~yazdık~~ belirtti.

---İngiltere İşçi Partisi lideri Maykıl Fut,parlamentonun Avam kamerasında yaptığı konuşmada,Vaşington yönetiminin kararını kınadı.Maykıl Fut,bu kararın SALT-2'nin ilkelerini ayaklar altına almak olduğu-

nu vurguladı.Londrada çıkan Tayms gazetesi ise,bugün görelî bir güç dengesinin bulunduğunu belirttikten sonra,Amerikan yönetiminin yeni kararıyla Reginin bu alanda bir üstünlüğü yeniden elde etmeye çalıştığını yazdı.

Polonya Dışişleri Bakanı Olşovski,parlamentonun Dış Politika komisyonu önünde yaptığı konuşmada,Polonyanın,öteki sosyalist ülkelerle birlikte,bundan böyle de barışın korunması için elden geleni yapacağını söyledi.Olşovski,sosyalist Polonyanın,Sovyetler Birliğinin ilkel barış politikasını ve barışçı önlemlerini içtenlikle desteklediğini bildirdikten sonra,Birleşik Amerika yönetiminin Em-İks tipinden yeni balistik roketler yerleştirmesinin,gerginlik ve savaş tehlikesini artıracaklarını kaydetti.